

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Heid van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

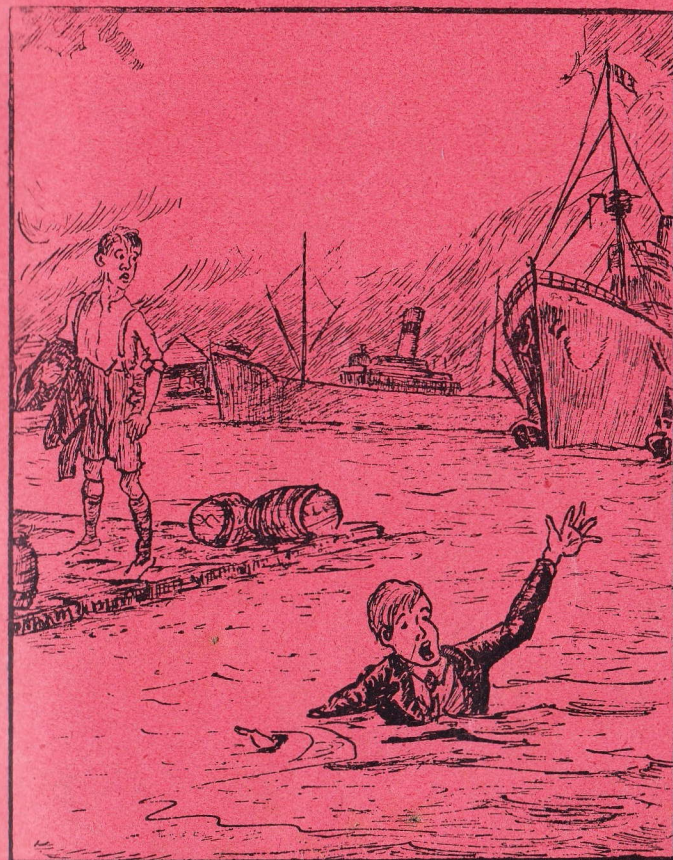
Drukk. R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 369

A. HANS.

De Schrik van het Dorp

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich

DE SCHRIK VAN 'T DORP

I.

Sooi was nu zeventien jaar. Hij woonde op een klein dorp in Waasland, maar was er fier op dat hij in het groote Antwerpen geboren werd. Daar was zijn vader dokwerker geweest. Maar toen de man door den val in het ruim van een boot zijn leven verloor, keerde moeder naar het dorp terug waarvan ze afkomstig was. Hier kon ze bij den boer werken. Ze had trouwens nooit van de stad gehouden, maar haar man wilde er heen, toen ze pas getrouwd waren. Daar kon hij meer verdienen, zei hij.

Arm was moeder naar Antwerpen vertrokken, arm keerde ze op haar dorpje terug.

Wilde Sooi nu maar deugen! Doch de jongen paste niet op. Hij stond al gauw aan het hoofd van een groep knapen, die gaarne naar zijn verhalen over de stad luisterden. En door een dier vertellingen vooral scheen Sooi hun een held toe.

— Eens waren we aan het spelen op Sint-Anneke, had Sooi toen gezegd. Dat is ook aan 't water. Er lag een vlot in de Schelde met eenige leege tonnen. Een kamaraad zei, dat ik op dat vlot niet zou durven varen. « Niet durven? » vroeg ik. We wedden voor een sigaret Ik maakte het vlot los. Toen ik van wal stak, sprong er daar zoo'n manneke op als een heertje gekleed. « Ge moet er af gaan, dat vlot is van ons », zei hij. Maar ik gaf een goeden duw met den stok tegen den kant en het vlot schoot vooruit. « Terug keeren », kommandeerde dat manneke. « Wat hebt gij hier te vertellen? » schreeuwde ik terug. « Het is ons vlot! En ge moet terugkeeren. Mijn vader zal u een pak slagen geven », zei hij toen. Ik werd al een beetje kwaad. « En nu varen we naar die boot ginder », riep ik. « En houd u maar koest! » Maar dat manneke begon me uit te schelden en wilde mijn stok afnemen. Ik kreeg als mostaard in mijn neus, en pardaf, ik smeed hem in het water. Hij dook onder, kwam weer boven en schreeuwde als het varken van boer Joost, dat gisteren geslacht werd. Toen kreeg ik medelijden met het ventje. Ik trok mijn vest uit, en sprong in de Schelde. Ik pakte hem vast en duwde hem naar het vlot. « Hebt ge nu nog iets te zeggen? » vroeg ik. Hij lag daar druipnat van eigen, en sprak schoon dat ik hem niets meer zou misdoen. Ik wilde nu terug naar den

kant. Maar dat kon niet van den stroom. Ik dreef af. 't Kon me niet schelen, want aan den oever stonden nu veel menschen en zeker was de vader van dat manneke er ook bij. Ik zou dan natuurlijk een rammeling gekregen hebben. Maar twee mannen in motorbootjes zetten me na. Met een stok kon ik niet roeien, zoo ze haalden me gemakkelijk in. Ze bonden het vlot aan een bootje. En ze voeren naar den kant. Maar ik had geen zin, om in handen van dien vader te vallen. Ik was nu toch nat en dicht bij den wal, ik sprong weer in 't water en zwom naar een andere plaats van den wal. Ik dook onder, kwam tusschen het riet en maakte me dan uit de voeten. Ik legde me op de zandplaat in de zon te drogen. Daar kwamen mijn kamaraden bij me. Ze vertelden, dat het manneke gezegd had, dat ik hem wilde verdrinken. Hij loog, want ik had hem wel in het water gegooid, maar dan toch gered. Die vader wilde mijn naam weten: mijn kamaraden hebben me niet verraden. Ik bleef een beetje van Sint-Anneke weg, want voorzeker was die vader naar de politie geweest, en ik wilde niet den bak invliegen...

Zoo had Sooi al dikwijls verteld en eenige rafels van het dorp bewonderden hem. Hij was bovendien hun aanvoeder bij allerlei streken.

— — — — —
Maar nu was Sooi zeventien jaar. Hij was de

eenige zoon der weduwe, die veel verdriet over hem had. Sooi had voor haar moeten werken, maar hij was liever lui dan moe.

Soms arbeidde hij een paar dagen bij een boer, maar de meeste landbouwers wilden hem niet in dienst, daar hij door zijn gebabbel de anderen van den arbeid afhield.

't Was nu treurig in Waasland.

Door de verzanding van de Durme en de Moervaart en kleinere kanalen kon het water niet afvloeien en overstroomde het veel velden en weiden. En de boeren leden daardoor groote schade. Veel vruchten werden rot. En het was soms een gesukkel om de hoeve te bereiken, Men moest dikwijls met kar en paard door den vloed, die de binnenwegen bedekte.

Sooi was nu plots ijverig geworden. Hij plaste door het water en haalde op een vlot of een kar beeten van het land. Hij scheen van dat werkje te houden. Zoo verdiende hij nog al geld. Hij gaf er wat van aan moeder. Doch het meeste behield hij voor zich zelf, want Sooi was ook al een klant van de herberg.

Op een Zondagavond kwam hij de «Zwaluw» binnen, een kroeg aan den uitkant van 't dorp. Hij was niet alleen. Een jongen van een jaar of zestien vergezelde hem, en zag er zonderling uit. Sooi had met blink kringen gemaakt boven de oogen, onder den neus en op den kin

van den knaap, die zwakhoofdig was. En op zijn jas hingen papiertjes als eere teekens.

In het herbergje zaten eenige ruwe mannen en jongens. Ze lachten luid, toen Sooi met zijn gezelschap binnen trad.

— Dat is Leo Vindels! riep er een.

— Het is onze beroemde zanger, zei Sooi. Hij is met mij op ronde. Hij zal voor u zingen en dansen. Vooruit, Leo!

— Krijg ik dan een pint? vroeg de sukkelaar.

— Ja.

Leo Vindels trok een scheef gezicht, zong met schelle stem een liedje en maakte daarbij verwarlijke sprongen. Het gezelschap gierde het uit van plezier. Er was niemand, die Sooi zijn lafheid verweet of medelijden voelde met den idioten jongen, die hier voor gek moest spelen. Ook de waard lachte mee, en zijn dochter, die geestig meende te zijn, gaf den dompelaar nog een duw in den rug, zoodat hij bijna viel. Hij zweeg en keerde zich kwaad om. Dan stak hij woedend de vuist op naar het meisje. Men lachte nog meer.

— Stil, Leo. Nu krijgt ge bier, zei Sooi, die zijn glas al half uitgedronken had.

Hij hield de rest Leo Vindels voor. Deze nam het glas gretig vast en, toen hij dronk, sloeg Sooi tegen den bodem, zoodat de drank den knaap in het gelaat spatte.

O, wat had de ruwe bende pret, toen Leo rare gezichten trok en het bier van zijn zwartgemaakten kin droop.

— Ik zal u dood slaan! riep Leo uit.

Sooi deed of hij voor hem achteruit week,

Men moest dikwijls met kar en paard door den vloed.

draaide dan rond de stoelen en Leo, die hem volgen wilde, tuimelde over een uitgestoken voet. Hij tierde en raasde.

— Geef hem een pint! zei Sooi.

Dadelijk bedaarde de ongelukkige, die hier zoo bespot werd.

— En nu nog eens zingen en dansen! kommandeerde Sooi. Alloh, artist!

Leo gehoorzaamde, tot Sooi weer zijn woede opwekte door hem een straal bier in den hals te gieten. Zulke tooneelen zijn, helaas! nog het vermaak van vele lieden, die zelf niet beseffen, hoe min ze zich aanstellen.

Maar plots werd het stil. Boer Vindels trad binnen, de vader van den idioten knaap.

— Ha! ik hoorde dat gij Leo meegeleid hadt, en eindelijk vind ik u! snauwde hij tot Sooi, en hij gaf hem meteen een flinken klap, die kletste op zijn wang.

— Baasje, ik heb hem niet mee gepakt, geloof me! zei Sooi. Leo loopt altijd achter me. Ge moogt mijn ooren afsnijden, als ik lieg.

— Ge zoudt wel duizend ooren moeten gehad hebben, om ze af te snijden, ieder maal dat gij gelogen hebt, nietwaard.

— Baasje, er zijn mensen die kwaad van me zeggen, maar ze misdoen. Ik werk heele dagen voor mijn braaf moedertje. En ge moest me bedanken, dat ik voor uw Leo gezorgd heb. Hij dompelde al in de overstroomde weide van Gooris. Ik heb nog natte voeten opgedaan met er hem uit te halen. Misschien krijg ik er vannacht nog buikpijn van.

— En die zwarte vlekken op zijn gezicht...

— Wel, dat is juist van de modder uit de weide, waarin hij versukkelde. Ja, ge moogt mijn ooren afsnijden als ik lieg!

Sooi was achter de menschen weg naar de deur geschoven. Plots trok hij die open en voelde zich veilig.

— Blaaskaak, ik zal 't niet vergeten dat ge me geslagen hebt... Ge hebt niet meer verstand dan uw zoon, den grooten artist, hoonde Sooi, en hij liep heen.

— Leo, ge moest thuis blijven, vermaande boer Vindels.

— Ik mocht bier drinken...

— Kom mee!

— Wat mag ik u gerieven? vroeg de waard.

— Niets...

— In mijn herberg komen en niets drinken...

— Een troep lafaards zijt ge allemaal, om dien straatslijper te helpen, als hij een armen jongen bespot. 't Is een schande. De burgemeester moest zoo'n kot sluiten

Sommige aanwezigen begonnen luid te morren. Een zei, dat hij zich niets liet verwijten. Een ander balde de vuist.

Maar Vindels keek hem star en onbevreesd aan.

— Nu zijn ze helden! spotte hij. Maar allen samen een half wijzen jongen voor den zot hou-

den, is moedig, hé! Komt maar af.

Hij kruiste de armen op de borst. Een die nader trad onder dreigende woorden, kreeg een stoot in de borst en tuimelde tegen de anderen.

— Wie nog! schreeuwde Vindels.

Er werd geroepen en getierd. Maar eensklaps traden twee gendarmen binnen, die het lawaai hoorden.

— Wat is hier te doen? vroeg een van hen op strengen toon.

— Zie maar! zei Vindels.

En hij wees naar zijn zoon, die nu angstig wilde weg schuilen en half weenend stamelde:

— Mij niet mee doen!

— Zoo hebben ze den sukkelaar toetgetakeld, hernam Vindels.

— Wij niet! klonk het. 't Is Sooi Meerens geweest.

— Ja, maar gij liet hem doen en zat er mee te lachen. En dat zijn groote menschen, die verstand willen hebben. Sommigen hebben zelf kinderen.

De waard moest nu voor de gendarmen bekenen, wat Sooi met Leo Vindels in zijn herberg uitgevoerd had.

— En gij laat dat toe? vroeg de overste der gendarmen. 't Is ernstig van u.

— Och! een klucht...

— Schoone kluchten...

— Een bende lafaards zijt ge! herhaalde Vindels, en hij nam Leo bij den arm en leidde hem mee.

Ze waren nog niet ver van de herberg, toen ze een zijweg insloegen. Ze moesten op den hoogen achterkant gaan, want de baan was ook overstroomd.

Plots viel vlak bij hen een groote steen, zoodat het water opspatte en vader en Leo nat maakte. Een tweede, een derde steen volgden.

— Lafaard, dat zijt gij weer! riep Vindels.

— Wel, baasje, ik wil uw braven jongen waschen. Hij kan met dat gekke gezicht toch niet thuis komen. Wat zou zijn moedertje dan wel zeggen!

Vindels begreep, dat hij beter niet meer antwoordde. Hij duwde Leo snel voort. Nog eens spatte het water op.

Vader was zeer verdrietig over het gebeurde. Leo was niet wijs en het liefst zwierf hij dan nog uit huis weg. En er waren zelfs groote menschen, die in plaats van medelijden te hebben met den ongelukkige, hem plaagden en bespotten.

Dat wist vader Vindels ook wel, en hij had er veel verdriet van. 't Was waarlijk al erg genoeg; dat zijn zoon zijn verstand niet bezat.

Van middag ook weer was Leo aan de waakzaamheid van zijn huisgenooten ontsnapt. En toen viel hij in handen van Sooi, die voor de orde-

lijke menschen, waarlijk de schrik van 't dorp was.

Moeder, drie dochters en twee kleine kinderen, zaten in de keuken, waar de lamp reeds brandde, toen vader met Leo binnen trad.

Allen zagen de zwarte vlekken.

— Wat hebben ze nu weer gedaan? kreet moeder.

— Dat is het werk van dien ellendigen Sooi, vertelde vader.

— Ik heb bier gekregen, deelde Leo op dwaazen toon mee.

Hij klopte op zijn buik, als om uit te drukken, hoe lekker het geweest was.

Gemeene kerels als Sooi hadden hem dat geleerd. Die lokten Leo soms in een herberg, en lieten hem drinken, om zich dan vroolijk over hem te maken. En het gebeurde nu wel, dat Leo aan de een of andere herberg om bier bedelde.

Vader en moeder vonden dat vreeselijk. Moest hun ongelukkige jongen nu ook nog een dronkaard worden!

Moeder nam Leo mee naar het achterkeukentje en wiesch de vlekken af. Ze voelde dien smaad zoo diep. Ze had haar armen jongen, toch ook zoo lief. Velen in de buurt waren vriendelijk jegens hem. Hoe konden er nu toch menschen bestaan, die zich zoo laag en laf aanstelden om een gebrekkige te vernederen en te bespotten!

De gendarmen hadden ook de «Zwaluw» verlaten. Ze wilden van avond eens in 't bijzonder op Sooi letten.

Deze had dus eerst vader Vindels gesard en kwam toen weer naar het dorp afgezakt. Hij trad een andere herberg binnen. Er zaten lieden te kaarten. Een keek onvriendelijk naar Sooi, die een glas bier bestelde.

— Ben ik zwart dan? vroeg hij aan den kaarter.

— In uw gezicht niet.

— Van binnen dan? Wilt ge dat zeggen?

— Ik zeg liever niets tegen u...

— Baas, ge moest zoo'n vent, die een klant beleedigt, buiten smijten, sprak Sooi tot den waard.

— Ik heb liever dat ge mijn deur voorbij gaat, jongen.

— Is mijn geld niet zoo goed als van een ander?

— Dat weet ik niet...

— Als ge meent dat ik het gestolen heb, zeg het dan!

— Toe, jongen, ga voort!

Plots liet Sooi het ledige glas vallen, dat in scherven neer kletterde.

— Zie, dat is nu zuiver van verscot, omdat ge zoo tegen mij opspeelt, wat ik niet verdient,

zei hij. Ja, zuiver van verscot, ge moogt mijn ooren afsnijden, als 't niet waar is!

— Betalen! riep de herbergier kwaad.

— Mijn geld deugt immers niet. 't Zou in uw zak branden, baasje!

— Betalen! zeg ik.

De waard kwam van achter zijn toonbank, maar Sooi liep naar de deur, die hij opende.

— Neen, ik kom hier niet meer, treiterde hij. Het bier is niet goed... het ligt te draaien in mijn maag... het smaakt naar azijn. O, neen, baasje, ik kom hier niet meer, ge moogt mijn ooren afsnijden, als ik het nog doe. Van zulk bier krijg ik krampen in mijn lijf. Menschen, past toch op.

— Betalen, leugenaar! schreeuwde de waard.

Sooi wilde vluchten, maar liep recht in de armen der gendarmen.

— We zochten u, jongen. en we begrepen wel, dat waar er lawaai was, gij ook zoudt zijn.

— Heeren, ik misdooe niets, maar ik loop weg, omdat de baas woedend is, nu ik een glas gebroken heb. Daarvoor wil hij mij slaan. En hij heeft zulke groote, harde handen. Ieder kan toch al eens een glas breken. Moet hij mij daarvoor aframmelen!

— Dat is niet waar, maar gij wildet het niet betalen! zei de herbergier.

— Betalen, o jawel...

— De menschen daar kunnen getuigen dat ge weigerdet en mij nog bespot hebt.

— Dan is het een misverstand, baasje. Kijk, hier is geld. Ge moogt door mij geen schade hebben! Hoeveel kost het glas?

— Een frank.

— 't Is duur, maar gij zijt te eerlijk om 'te overvragen. Toch is het duur. Hier hebt ge een schoonen, nieuwen frank. Maar heeren, mag hij zeggen, dat mijn geld niet goed is? vervolgde Sooi, tot de gendarmen.

— Dat heb ik niet gezegd, maar ik heb u gevraagd mijn deur voorbij te gaan. Gij stookt overal ruzie!

— Hoor nu toch eens aan. Wie heeft er gezegd dat ik zwart van binnen ben? Gisteren heb ik me gekwetst toen ik boer Teunis hielp, want ik steek graag een handje toe, en er kwam geen zwart, maar rood bloed uit mijn vingers. Zwart van binnen... 't is leelijk om dat iemand te verwijten.

— Nu hebben we lang genoeg naar uw praatjes geluisterd! sprak de overste der gendarmen. Gij gaat eens met ons mee. Ge verstoort de orde. Eerst door uw leelijke dingen met dien armen jongen van Vindels...

— Wat hebben ze u dan gezegd? Zeker, dat ik hem zwart gemaakt had, niet van binnen, maar van buiten...

— Hoor eens, probeer nu niet mij voor den gek te houden.

— Ge moogt mijn ooren afsnijden, als ik dat doe, mijnheer. Ik heb altijd veel eerbied voor de gendarmen. Ze houden ons de dieven en ander slecht volk van 't lijf.

— Ooren snijden we niet af, maar we zullen u vast zetten tot morgen. Dan zal er orde op het dorp zijn.

— Mij vast zetten... Maar mijnheer, dan kan mijn braaf moedertje niet slapen van onrust. Dat zoudt ge toch niet willen. Ik zei nog in de « Zwaluw » dat ze dien armen Leo Vindels niet voor den gek mochten houden. Met zulk een onwijken jongen moet ge medelijden hebben. Maar ze zullen me wel belasterd hebben. Ze zitten hier allemaal op Sooi zijn kap, omdat ik niet op het dorp geboren ben.

De gendarmen oordeelden dat Sooi nu lang genoeg gepraat had. Ze namen hem tusschen zich in en leidden hem mee.

Sooi deed of hij geweldig weende, en er tusschen door smeekte hij:

— Och, heeren, zet mij toch niet vast... laat het dan om wille van mijn arm moedertje. Ze zou zoo bang zijn alleen in den nacht. Ze heeft niemand op de wereld buiten mij.

Eenige dorpelingen, die dit gekerm hoorden, liepen samen.

— O, 't is Sooi! zeiden ze dan.

— Van al dat geschrei meent hij niets, beweerde er een.

— Menschen, als 't u belieft, spreekt voor mij ten bestel! riep Sooi. Ge moogt mijn ooren afsnijden, als ik niet de goede vriend ben van Leo Vindels. Ik heb hem dezen avond nog getraceerd.

— Zwijg! gebod de overste.

De veldwachter trad nader en vernam wat er gebeurd was. Sooi werd in de kleine dorpsgevangenis gestoken. 't Was de eerste maal niet. De deur werd door den veldwachter gesloten.

— O, laat mij er uit! riep Sooi. Ik zal ziek worden van schaamte en verdriet. O, dat is erg voor een fatsoenlijk mensch, om als een moordeenaar in den bak gestoken te worden.

De menschen geloofden niet aan die schaamte van Sooi.

Eindelijk bedaarde deze. Om elf uur liet de veldwachter er hem uit.

— En nu recht naar huis! zei hij.

— Ja, ja... Maar ik zal het nooit vergeten, dat ik onschuldig in de gevangenis heb gezeten, beweerde Sooi.

— Onschuldig! Ik weet het wel van dien mantel van mijnheer Loomans, hoor!

— Een mantel van mijnheer Loomans! O, ja, dien ik gevonden had. Ik dacht, dat het een oude vod was.

— Ge moogt van geluk spreken, dat mijnheer Loomans u niet wilde aanklagen.

— Dat kon hij niet... 't Was op een middag... ik kwam voorbij de bloemkweekerij van mijnheer Loomans... Er zwierf daar een schuwe vent rond. Later heb ik gehoord, dat het Looman's zoon was, een die van Amerika terug keerde. Hij had vroeger iets mispeuterd en was daarvoor weg-gelopen. En nu kwam hij met hangende pootjes weer... Ik lag op de loer, want ik meende, dat hij een landlooper was, die op de kweekerij wilde stelen. Mijnheer Loomans en zijn vrouw waren weg naar Sint-Niklaas... ik had ze zien vertrekken. Ik vertrouwde dien vreemden kerel niet, en hield de wacht. Hij ging weg. Toen zag ik dien mantel liggen. Ik meende dat iemand hem weg-gesmeten had en nam hem dus mee. Maar toen ik hoorde, dat hij aan mijnheer Loomans toebehoorde, heb ik hem eerlijk terug gegeven. En hoe zou ik dan aangeklaagd kunnen worden?

— O, gij leugenaar! Gij hebt den mantel weg-genomen om de schuld te kunnen leggen op dien vreemdeling, dien gij voor een landlooper hielt. Maar 't was de zoon van mijnheer Loomans. Toe, hoepel nu op. En recht naar huis...

Sooi vertrok.

— Ha! ze hebben mij opgesloten, maar dat zal ik Vindels betaald zetten, bromde hij.

De jongen kwam aan een huisje even buiten

't dorp. Daar woonde hij met zijn moeder. Er was geen licht meer.

Sooi schopte op de deur.

— Doe toch open! schreeuwde hij.

En toen het nog wat duurde, stampte hij weer tegen de deur.

Zijn moeder liet hem binnen.

— Mij zoo lang laten wachten! bromde de slechte zoon.

— O, Sooi, ze hadden me gezegd dat ge in 't kot zat. Ik heb zooveel verdriet gehad.

— Ja, ze hebben me vast gezet, maar ik had niets misdaan.

— O, beter u toch!

— Zaag nu niet... Geef me eten, ik scheur van den honger.

Zuchtend gehoorzaamde de arme vrouw.

Sooi at smakelijk. Dan begaf hij zich naar den zolder, waar hij sliep. Moeder lag lang wakker. Wat moest er toch van haar zoon worden?

II.

't Was weer avond. Vader Vindels reed door het water van een overstroonden akker. Hij wilde nog een voer beeten opvisschen. Het was reeds donker. Maar men werkte hier laat. Er was altijd zooveel te doen.

Plots hoorde Vindels een akeligen schreeuw.

Hij keek op en schrok nog meer. Hij zag een witte gedaante, die luid riep:

— O, gij leelijke boer, ik ben Kludde, het spook. Ik zal op uw rug springen en dan moet ge rond dwalen, zoolang ik het wil.

Vindels was wel een sterke kerel, maar toch bijgeloovig, zooals velen, die aan Kludde, den waterduivel, geloofden. Ze hadden daar allerlei verhalen over gehoord. Die Kludde verscheen nu als een dwerg, dan als een reus, op andere tijden als een hond. Onverwacht sprong hij late wandelaars op den rug. Die lieden doolden dan rond, soms den heelen nacht, hijgend en zweetend.

Vindels kreeg hevigen schrik. Hij greep zijn paard bij den breidel, plaste tot aan de knieën in het water en dwong het dier terug te keeren.

— Ik pak u toch! kreet de helle stem.

Er werd naar Vindels geworpen met rapen en beeten. Sommige bonsden hem op den rug en de man vreesde, dat Kludde al op hem klom. Hij bereikte den weg en reed snel naar huis, waar hij ontdaan en bleek aankwam.

Hij verzweeg zijn avontuur voor de kinderen, maar vertelde het aan zijn vrouw.

— Ge moet zoo laat niet meer uitrijden, zei moeder. Er kunnen op dat water vreemde dingen gebeuren.

Wat later werd er aan de achterdeur geroepen:

— Ha, lompe kinkel, Kludde zal u wel vinden... Wacht maar!

Het spook gaf een paar schoppen op de deur en verdween dan.

— Vader, wat is dat? vroegen de kinderen toen.

— Och, een dronkaard zeker...

— De gendarmen zullen me toch niet komen halen? vroeg de zinnelooze Leo, die sedert Zondag nog met schrik zat.

Moeder stelde hem gerust.

Dien avond hadden meer menschen Kludde gezien. Maar de meeste dorpelingen geloofden niet aan het bestaan van een spook.

Bij den bloemkweker Loomans sprak men er ook over.

— Willen wij Kludde eens vangen? vroeg Frederik, de oudste zoon.

Hij was het die lang in Amerika vertoefd had. Jaren geleden had hij op een kantoor en elders nog geld verduisterd. Daarom verliet hij het land. En in Amerika had hij het zwaar gehad en harde lessen geleerd. Berouwvol was hij terug gekeerd. En nu werkte hij ijverig bij zijn vader in de kwekerij (1).

(1) Zie Nr 368: «De Zonderlinge Bezoeker».

— Ja, vader, mogen we eens jacht maken op Kludde? riepen zijn broers uit, Hendrik en Willem.

— Ik vind het goed. Dan kunnen domme menschen eens zien, hoe dwaas ze zijn om nog als in den ouden tijd aan Kludde te gelooven. Ge moogt het spook vangen, maar voorzichtig... het niet mishandelen. Breng het bij den veldwachter!

Toen het avond was, vertrokken de jongens. Ze moesten bij het overstroomde land zijn. Daar, waar de hoeven, door het water gedeeltelijk omringd waren, haalde Kludde zijn streken uit.

De «jagers» hielden de wacht achter boomen. Ze moesten geduld hebben.

— Daar is hij! fluisterde Willem eindelijk. Hij komt langs den beemd van Joris.

— Ja, laat hem naderen, zei de oudste broer. Wacht, tot ik een teeken geef...

Ze hielden zich doodstil. De witte gedaante ging hun voorbij. Frederik stak de hand op. En gedrieën grepen ze Kludde vast, die een gil slaakte. Hij wilde zich bevrijden, maar dat lukte niet. Willem had een zaklantaarn en lichtte bij.

— Sooi! riepen ze tegelijk

— Ja, ik ben Sooi, bekende deze. Waarom valt ge me lastig?

— Omdat ge voor spook speelt, antwoordde de oudste zoon Loomans. Ge hebt een hemd over uw kleeren.

— En mag dat niet?
— Ge moet mee naar den veldwachter.
— Voor een grapje! Moet ge nu medelijden hebben met domme menschen die nog aan spokerij gelooven! Ik ga niet mee.
— Dan zullen we u dwingen.
— O, zijt gij het, Amerikaan?
— Ja, manteldief, die de schuld op mij wilde leggen.

— Vertel liever eens, wat ge in Amerika uitgevoerd hebt, moeial! En toen ge hier terug kwaamt en voor uw huis heen en weer drementeldet, leekt ge ook een spook. De veldwachter en de geburen hebben u toen gezocht. Vondt gij dat zoo plezierig, taarteklaai!

Maar de jongens sleurden Sooi mee. Deze maakte zoo'n lawaai dat wat verder de menschen uit hun huizen kwamen en vroegen, wat er toch gebeurde.

— We hebben Kludde gevangen, zei Willem. 't Is Sooi!

En zij, die bang waren geweest voor het spook en nu «den schrik van het dorp» herkenden, werden kwaad. Ze gaven Soci een paar flinke klappen.

— Menschen, slaat me niet! kermde de gevangene. Ik liep in mijn hemd, omdat ik mijn jas uitgetrokken had. Het was zoo warm...

— Lieg nu nog maar! klonk het.

Sooi werd door veel volk naar het dorp geleid. De veldwachter kwam en toen de burgemeester. Sooi werd op het gemeentehuis verhoord. En hij kon niet meer loochenen, dat hij voor spook had gespeeld. Hij was dat spel begonnen om wraak te nemen op Vindels; hij zei, dat hij door de schuld van dien man Zondagavond in het kot werd gestoken.

— We zullen u weer vastzetten, maar nu voor den heelen nacht, zei de burgemeester.

Dat gebeurde. De veldwachter ging het Sooi's moeder meedeelen.

's Morgens kreeg de schelm nog een ernstige vermaning.

III.

Vader Loomans bracht een bezoek aan Vindels. Hij wilde eens met de ouders spreken. Vindels begon over Sooi.

— Dat is toch een deugniet, zei hij. Hij wilde zich op mij wreken. En wat heb ik hem misdaan? Hij lokte Zondag mijn ongelukkigen jongen mee.

— Ja, ik heb dat gehoord, 't was erg laf ook van hen, die in de «Zwaluw» uw jongen uitlachten.

— De schavuit is met Leo nog in andere herbergen geweest. En omdat ik mijn kind uit

zijn handen haalde en hem een klets gaf moet hij nu wraak nemen.

— Ik kwam eens voor Leo, hernam Loomans. Er zijn er hier meer, die Leo voor den gek houden. 't Is min, maar veel menschen zijn nog niet beschaafd. En wat moet er later van hem geworden, als gij er eens niet meer zijt?

— O, ik mag daar niet aan denken! kloeg de moeder.

— Toch is het een ernstige vraag. Ik geef u een goeden raad: doe Leo weg

— Hem in een gesticht plaatsen... en hij is zoo gaarne buiten, hernam vrouw Vindels.

— O, niet in een gesticht, maar zend hem naar Geel. Dat is een gezonde plaats in de Kempen, waar wel drie duizend menschen zijn, vermoeid van geest, zenuwziek of zinneloos. Ze zijn er vrij. Ze verblijven bij Geelenaars in huis en mogen wandelen, zooveel ze willen. Leo kan op een hoeve wonen en er wat werken. Niemand bespot er de zieken. En de kosthouders weten, hoe ze met hen moeten omgaan. Leo zal eerst wel verdriet hebben, maar na korten tijd is hij er rustig en zal er gaarne blijven. De gemeente zal u helpen voor het kostgeld dat niet hoog is.

Vader Vindels luisterde aandachtig. Hij vond die mededeelingen zeer belangrijk. Moeder zei, dat ze van haar jongen niet kon scheiden.

— Maar ge hebt den tijd niet om goed op hem

te letten, sprak mijnheer Loomans. Leo zwerft dan weg, en gij weet, wat er gebeurt...

— Ja, en ze lokken hem in de herbergen. Hij praat zoo veel over bier, merkte de vader op. Wat zou het zijn, als wij er niet meer waren...

— Praat samen eens en overweegt alles, hernam de heer Loomans. Ik spreek in het belang van uw armen jongen. Ik weet, dat ge hem zeer lief hebt. Maar te Geel, zal hij goed zijn en ge kunt er hem geregeld bezoeken.

Hij vertelde nog eenige bijzonderheden over die verpleging en keerde dan naar huis terug. Hij had werkelijk uit medelijden met Leo gehandeld.

IV.

Sooi hield zich nu eenige dagen rustig. Maar hij was toch erg gebeten op de familie Loomans. Hij mocht alles doen, de menschen plagen en benadeelen, maar wanneer men hem eens bij de kladden greep, was mijnheer beleedigd.

— Burgemeester, ge hebt veel geduld met dien nietwaard, zei men wel eens tot den overste van het dorp.

't Was echter moeilijk om Sooi te betrappen op feiten, die duidelijk bewezen en door de wet gestraft konden worden. Men vermoedde het wel dat hij het was, die 't liefst stille menschen des avonds opschrikte door woest gebel, maar wan-

neer men de deur open deed, was er niemand te zien.

En zoo haalde hij voortdurend schelmstreken uit, maar in 't geniep.

Zekeren morgen, merkte mijnheer Loomans, tot zijn schrik, dat er talrijke planten in zijn hof verwoest waren.

— Werk van Sooi, dacht hij dadelijk. Omdat de jongens hem gevangen namen, toen hij voor spook speelde.

Hij waarschuwde de gendarmen, die dadelijk kwamen. Deze zagen duidelijk voetindrukken, en namen er de maat van. Ze begaven zich naar 't huisje van Sooi.

De weduwe keek hen verschrikt aan.

— Heeft mijn zoon weer iets gedaan? O, hij zal het me nog doen besterven van schrik! kloeg ze.

— Waar is Sooi? vroeg de overste.

— Boven, nog in bed.

— Hij slaapt lang... Is hij misschien laat thuis gekomen?

— Ja... 't was voorzeker wel middernacht... Maar wat heeft hij gedaan?

— Roep hem eens!

— Sooi! riep moeder aan het smalle trapje. maar ze kreeg geen antwoord.

De gendarmen hoorden toch leven boven en kregen achterdocht. Ze gingen vlug naar buiten

Juist hing Sooi uit een gevelvenstertje. Hij liet zich op den grond vallen. Het huisje was laag. Wat schrok Sooi, toen hij plots vast gegrepen werd. Hij had de gendarmen gehoord en wilde vluchten. Maar dat lukte niet.

— Heeren, wat is er nu? vroeg hij.

— Ge kiest een raren weg, om uw huis te verlaten...

— Ik moet naar mijn werk... en ik vertrek langs hier... anders zaagt moeder weer zoo, omdat ik zoo laat opsta.

— Ja, ge zijt zeer bang van uw moeder. En ge wilt op uw kousen naar uw werk... Ge zijt weer aan het liegen, hernam de overste. Waar hebt ge gisteravond zoo laat gezeten?

— Laat gezeten? Ik lag al om negen uur in bed... Ik was niet wel en daarom bleef ik vanmorgen liggen. Maar een arm mensch moet werken, anders kan hij niet eten.

— Kom eens in huis!

— Wat hebben ze nu weer van mij verteld?

De weduwe verklaarde weer, dat Sooi zeer laat thuis was gekomen. De zoon werd kwaad.

— Moeder is suf... ze weet niet wat ze zegt! riep hij op groven toon.

— Maar wat heeft hij gedaan? vroeg de vrouw ongerust.

— Dat moeten we nog onderzoeken. Sooi, doe uw schoenen aan.

— Leidt ge me mee? 't Is toch triestig, dat de menschen altijd zoo kwaad van mij spreken. Er mag niets gebeuren, of Sooi heeft het gedaan!

— Doe uw schoenen aan!

Sooi gehoorzaamde.

— Zijn dat dezelfde schoenen van gisteravond? vroeg de overste aan de weduwe.

— Ja, bevestigde deze.

— Denkt ge dat ik een rijkaard ben, die er een dozijn schoenen op na houd? spotte de jongen.

Hij werd nu naar den hof van Loomans geleid, bij de vernielde planten. Daar moest hij op het omgewoeld bed heen en weer stappen. 't Waren juist dezelfde voetsporen. Men zag het te duidelijker daar de hak van den rechterschoen half afgesleten was.

— Gij hebt die planten vernield, zei de overste.

— Maar wat ge nu beweert. . Ik, die zoo van bloemen en planten houd, zou die moedwillig vernielen!

— Beken liever... Ge hebt nu op mijnheer Loomans wraak willen nemen voor die spook-historie...

Sooi loochende, maar werd toch meegeleid. En in den namiddag kwamen er heeren van 't gerecht, die alles onderzochten. Eindelijk bekende Sooi, maar hij zei, dat hij verdwaald was en bij

ongeluk over de planten stapte. Die leugen was al te dwaas. En Sooi werd gevankelijk naar Gent gebracht.

Toen verdween zijn brutaliteit.

— Ze moeten dien nietwaard nu maar voor goed opsluiten, zei een dorpeling tot den burgemeester.

— Ge moogt niet zeggen, dat een mensch niets meer waard is, antwoordde deze. Iedereen is vatbaar voor verbetering. Sooi zal waarschijnlijk naar een gesticht of een gevangenschool gezonden worden. En wie weet, wordt hij nog niet een treffelijk man, al deugde hij hier niet.

V.

Vader en moeder Vindels hadden lang met elkaar over den armen Leo gesproken. Op zekeren avond kwam Vindels bij mijnheer Loomans.

— Wij denken er over uw raad te volgen, zei hij. 't Is waar, dat Leo hier ongelukkig rond loopt... Maar we zouden eerst eens naar Geel willen gaan zien...

— Wel, ik zal u vergezellen, beloofde mijn heer Loomans.

— Dat is braaf van u...

— O, gaarne wil ik u zoo veel mogelijk helpen. Ik doe het uit medelijden met uw jongen. Hij zal ginder veel rustiger zijn.

Enkele dagen later reisden ze naar de Kempen. Geel ligt in de provincie Antwerpen, en is een uitgestrekte gemeente. Mijnheer Loomans ging met de ouders Vindels naar den bestuurder van de zinneloozenkolonie. Deze stelde allerlei vragen over Leo, en was toen ook van meening, dat de jongen hier heel goed zou zijn. Hij toonde eenige kosthuizen, kleine boerderijen. En de ouders besloten Leo te Geel te plaatsen. Ze hadden nu gezien, hoe rustig de patienten hier leefden.

De burgemeester keurde het plan goed en beloofde steun van de gemeente, want vader en moeder Vindels hadden het niet gemakkelijk. Ze moesten hard zwoegen en leden groote schade door de overstromingen.

't Was toch een droevige dag, toen Leo moest vertrekken. Vader en moeder brachten hem weg. De jongen was blij. Hij mocht op reis. Zijn vreugde deed de ouders pijn. Maar ze handelden tot zijn bestwil. Hun zoon zou te Geel goed verpleegd worden en onder het toezicht van dokters staan.

's Avonds laat kwamen vader en moeder terug. Leo had wel geweend, toen ze hem achter lieten, maar hij was bij brave lieden. En niemand zou hem meer bespotten.

Voor het gezin was het eerst zeer vreemd. En menigmaal schreide moeder.

Na een paar weken kwam er nieuws over Sooi. Hij moest naar een gevangenisschool, ook in de Kempen. Daar zou hij onder strenge tucht staan, flink moeten werken, maar ook les krijgen van bekwame meesters. « De schrik van 't dorp » was weg en men leefde nu geruster. Er waren nog wel ondeugende kamaraden van Sooi, maar die hadden nu gezien waarop al die « heldhaftigheid » uitliep.

Sooi's moeder droeg haar verdriet en werkte voor haar kost. Elke maand deed ze de verre reis om haar zoon te bezoeken. Ook deze moeder beminde haar kind. Ze had nu hoop dat hij zich beteren zou.

Na een paar maanden brachten vader en moeder Vindels een bezoek aan Leo. Deze woonde op een hoeve, dicht bij Larum, een parochie van Geel. De jongen was zeer blij, toen hij zijn ouders zag. En fier toonde hij de heele boerderij. Hij ging met vader en moeder in den stal, en wees hun de koeien. Hij hield veel van de dieren. Hij vertelde, wat hij op de hoeve deed. Thuis had hij zelden iets gedaan en hier werkte hij gaarne mee. Hij had een net, zindelijk kamertje. De kosthouder en zijn vrouw zeiden, dat Leo een brave jongen was. 's Zondags, als het goed weer was nam de baas hem mee.

En nooit lachte er hier iemand met hem. Te Geel eerbiedigt men de zinneloozen.

De ouders bleven tot den volgenden dag. Een broer van Vindels wachtte thuis. Teverden en getroost keerden de ouders terug. Ze vertelden alles aan mijnheer Loomans.

**
*

Na een jaar kreeg de burgemeester goede berichten over Sooi. Deze was eerst lastig geweest, maar na een paar maanden ernstiger geworden.

Hij werkte beter en leerde ook goed. En nu had men hem uit de gevangenischool in een gesticht overgeplaatst. Daar was het wat vrijer.

Voldaan vertelde de burgemeester dit aan zijn moeder.

— O, ik bid zooveel voor hem dat hij een braaf mensch mag worden en nu heb ik er veel hoop op, zei de weduwe.

— Men mag nooit zeggen, dat een mensch niets meer waard is, sprak de burgemeester tot den veldwachter. Ieder is voor verbetering vatbaar.

E I N D E